

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2015-1-76 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 16-02/31-10
Karar Tarihi : 14.01.2016

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Ömer TORLAK
Üyeler : Arslan NARİN, Fevzi ÖZKAN, Dr. Metin ARSLAN,
Doç. Dr. Tahir SARAÇ, Kenan TÜRK

B. RAPORTÖRLER: Harun GÜNDÜZ, Yavuz KÜÇÜKTAŞÇI

C. BAŞVURUDA

BULUNAN :- Kaplan Ticaret Kollektif Şirketi Ortağı Selami KAPLAN
Sinanbey Mah. Murat Cad. No:31/A İnegöl/Bursa

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILAN : - BP Petrolleri A.Ş.
Değirmen Yolu Cad. No:28 K:3 Asia OfisPark 34752 İçerenköy
Ataşehir/İstanbul

(1) **E. DOSYA KONUSU:** BP Petrolleri A.Ş.'nin yapmış olduğu dikey anlaşma ve çeşitli uygulamalar yolu ile 4054 sayılı Kanun'u ve 2002/2 sayılı Tebliğ'i ihlal ettiği iddiası.

(2) **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Kaplan Ticaret Kollektif Şirketi (KAPLAN TİCARET) tarafından; yapılan başvuruda özetle;

- Bursa ili, İnegöl ilçesi, Mahmudiye Mahallesi 385 ada 11 parselde kayıtlı akaryakıt istasyonu üzerinde 07.01.2004 tarihinde BP Petrolleri A.Ş. (BP) lehine 15 yıl süreli intifa hakkı tesis edildiği,
- Halihazırda söz konusu akaryakıt istasyonunun malikinin KAPLAN TİCARET olduğu,
- Taşınmaz üzerindeki intifa hakkının 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun (4054 sayılı Kanun), 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği (2002/2 sayılı Tebliğ) ve Rekabet Kurulu (Kurul) kararları ışığında geçersiz hale geldiği

ifade edilerek, BP hakkında gerekli işlemlerin yapılması talep edilmiştir.

(3) **G. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurumu (Kurul) kayıtlarına 08.10.2015 tarih ve 4719 sayılı ile giren başvuru üzerine hazırlanan 06.11.2015 tarih ve 2015-1-76/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu'nun görüşülmesi sonucunda önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir.

(4) İlgili karar uyarınca düzenlenen 04.01.2016 tarih ve 2015-1-76/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.

(5) **H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda özetle; KAPLAN TİCARET ile BP arasındaki dikey ilişkinin halihazırda 2002/2 sayılı Tebliğ ile tanınan grup muafiyetinden yararlanma imkânının bulunduğu, bu çerçevede dosya konusu şikayetin reddi gerektiği ve 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca BP hakkında soruşturma açılmasına gerek olmadığı sonuç ve kanaatine ulaşıldığı ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

I.1.1. Yapılan Tespitler

- (6) Dikey anlaşmanın kapsamı ile ilgili bilgilere aşağıda yer verilmiştir:

Tablo 1: Dikey Anlaşmanın Tarafları

Malik	Bayi	Dağıtım Firması
Hatice KAPLAN (KAPLAN TİCARET)	Hatice KAPLAN (KAPLAN TİCARET)	BP
Önceki Malik	Önceki Bayi	Önceki Dağıtım Firması
Salih KAPLAN (KAPLAN TİCARET)	Salih KAPLAN (KAPLAN TİCARET)	BP

Tablo 2: Dikey Anlaşmaya Esas Teşkil Eden Akaryakıt Bayilik Sözleşmeleri Tarihleri ve Süreleri

Başlangıç	Bitiş	Süre
31.07.2015	31.07.2020	5 Yıl
01.04.2015	01.04.2020 ¹	5 Yıl
11.08.2010	11.08.2015 ²	5 Yıl
2005	2010	5 Yıl

Tablo 3: Dikey Anlaşmaya Esas Teşkil Eden İntifa veya Kira Şerhi Tarihleri ve Süreleri

Başlangıç	Bitiş	Süre
23.09.2004	23.09.2019 ³	15 Yıl

Tablo 4: 4054 sayılı Kanun ve 2002/2 sayılı Tebliğ Kapsamında Değerlendirme

Yapıldığı tarihten itibaren beş yıla kadar	X
18.9.2010 tarihine kadar	
Diğer (İstisna hükmü, yeni yatırım vb.)	

- (7) Dosya içeriğinden, söz konusu dikey anlaşmanın, 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinde yer alan istisna hükmü kapsamına girmediği, intifa veya kira haklarını tapudan terkin etmeye yarayan vekâletnamenin bulunmadığı ve anılan istasyonun yeni olmadığı anlaşılmıştır.
- (8) Dosya konusu iddialara karşılık BP temsilcisi tarafından gönderilen ve Kurum kayıtlarına 16.12.2015 tarih ve 6006 sayı ile intikal eden cevabi yazıda ise özetle;
- BP ile KAPLAN TİCARET arasında Bursa ili İnegöl ilçesi Mahmudiye Köyü Karagöletler mevkiinde bulunan ve tapuda 385 ada 11 parselde kayıtlı akaryakıt ve otopark satışı amaçlı taşınmaz üzerinde ilk olarak 2004 yılında 15 yıl süreli kira sözleşmesinin yapıldığı ve söz konusu kira sözleşmesinin 23.09.2004 tarih 6605 yevmiye numarası ile tapuya şerh verildiği ve bu süreçte malik ile 2005 yılında beş yıl süreli bayilik anlaşması yapıldığı,
  - Daha sonra Kurul'un akaryakıt dağıtımına yönelik uygulamaları dikkate alınarak taraflar arasındaki dikey anlaşmaların uyarlanması için malikler ile 21.07.2010 tarihinde 5+4 yıl süreli yeni kira anlaşmasının yapıldığı, yine bu süreçte 11.08.2010 tarihli yeni bir bayilik sözleşmesinin imzalandığı; mevcut kira ve bayilik sözleşmelerinin ise 10.08.2010 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere feshedildiği,
  - Aynı dönemde malik/bayi KAPLAN TİCARET ortakları arasında yaşanan ve halen devam eden hukuki ihtilaflar ve şirket yönetiminin sağlanması için kayyum atanması gibi alınan hukuki tedbirler sebebiyle 2004 yılında yapılan kira sözleşmesinin 2010 yılında fesh edilmesine rağmen hem tapudan terkininin hem de 2010 yılında tekrar

¹ Söz konusu bayilik sözleşmesi, Salih KAPLAN'ın 17.07.2015 tarihinde vefat etmesi üzerine sona ermiştir.

² Söz konusu bayilik sözleşmesi, 01.04.2015 tarihinde feshedilmiştir.

³ Taraflar arasında 10.08.2010 tarihinde akdedilen Fesih Protokolü uyarınca söz konusu Kira Sözleşmesi feshedilmiş ve taraflar, tapudaki kira şerhinin terkin edilmesi hususunda da mutabık kalmışlardır.

- imzalanan kira sözleşmesinin geçerliliğinin BP'nin tüm girişimlerine rağmen sağlanamadığı ve tapu siciline işlemediği,
- 2010 yılında imzalanan söz konusu kira sözleşmesinin süresinin tapuya şerh tarihinden itibaren başlaması öngörülmekle birlikte tapuya şerh verilemediği, bunun sonucunda kira sözleşmesinin yürürlüğe giremediği ve BP tarafından maliklere sözleşme kapsamında herhangi bir ödeme gerçekleştirilemediği,
  - Buna göre BP ile KAPLAN TİCARET arasındaki 11.08.2010 tarihli bayilik sözleşmesinin 01.04.2015 tarihinde feshedildiği, aynı tarihte de beş yıl süreli olmak üzere BP'nin ilgili taşınmaz üzerinde herhangi bir kira veya intifa hakkına sahip olmadığı yeni bir bayilik sözleşmesinin yapıldığı, taşınmaz üzerindeki kullanma ve yararlanma hakkının bayiye ait olduğu,
  - KAPLAN TİCARET ortağı olan Salih KAPLAN'ın 17.07.2015 tarihinde vefat etmesi üzerine bayilik anlaşmasının da sona erdiği, bunun üzerinde taşınmaz üzerindeki mirasçılık ve kullanım hakkının Hatice KAPLAN'a (Salih KAPLAN'ın eşi) geçmesi sebebiyle HATİCE KAPLAN ile 31.07.2015 tarihinde beş yıl süreli, BP'nin ilgili taşınmaz üzerinde herhangi bir kira veya intifa hakkına sahip olmadığı bayilik sözleşmesi ve ekli protokolün imzalandığı,
  - 31.07.2015 tarihli söz konusu protokol ile bayinin, taşınmaz ve taşınmaz üzerindeki akaryakıt ve otogaz satış istasyonunun işletilmesine ilişkin olarak herhangi bir dağıtım şirketi ile bayilik, kira ve intifa hakkı veren sözleşmelerin bulunmadığını, taşınmazın kullanım hakkının kendisinde olduğunu beyan ve kabul ettiği, taşınmaz üzerinde beş yıl süre ile BP marka ve logosu altında faaliyette bulunmayı taahhüt ettiği,
  - Malikler arasında yaşanan hukuki ihtilaf nedeniyle istasyon arazisinin İnegöl Asliye Hukuk Mahkemesi tarafından 28.08.2015 tarihinde satışa çıkarıldığı,
  - En nihayetinde BP'nin söz konusu taşınmaz üzerinde kira, intifa gibi kullanım ve yararlanma hakkının bulunmadığı, bu hakların malik/bayiye ait olduğu,
  - BP ile malik/bayi arasında halihazırda yalnızca 31.07.2015 tarihli beş yıl süreli bayilik anlaşmasının olduğu,
  - Ayrıca BP ile malik/bayi KAPLAN TİCARET arasındaki dikey anlaşmaların, BP'nin 126 bayisiyle yaptığı 5+x süreli kira/intifa sözleşmelerine ilişkin olarak Kurul'un aldığı 12.09.2014 tarih ve 14-32/645-282 sayılı, 26.02.2015 tarih ve 15-09/124-M sayılı, 05.08.2015 tarih ve 15-33/476-MB sayılı kararlara konu olduğu ve söz konusu dikey anlaşmanın 2002/2 sayılı Tebliğ kapsamında muafiyetten yararlandığının tespit edildiği

belirtilmiştir.

I.1.2. Değerlendirme

- (9) Kurul daha önce, 05.08.2015 tarih ve 15-33/476-MB sayılı ile aralarında KAPLAN TİCARET'in de yer aldığı 31 istasyon bakımından, BP ile malik/bayiler arasında yeniden kira/intifa ve bayilik sözleşmeleri imzalanmasını ya da bayi/malikler tarafından dikey anlaşmaların devamına muvafakat verilmesini dikkate alarak, söz konusu dikey anlaşmaların bayilik sözleşmelerinin imzalandığı tarihlerden itibaren 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5. maddesi çerçevesinde beş yıla kadar muafiyetten yararlanabileceğini değerlendirmiştir.

16-02/31-10

- (10) İlgili Kurul kararına dayanak teşkil eden Bilgi Notu incelendiğinde, KAPLAN TİCARET'in de aralarında yer aldığı 18 istasyon bakımından, bayiden açık muvafakat alındığı veya yalnızca kira sözleşmesi imzalandığı, bayi/malikler tarafından dikey anlaşmaların devamına muvafakat verilmesi yoluyla dikey anlaşmaların belirli bir dönem için uzatıldığı tespit edildiği anlaşılmaktadır. Bu çerçevede, anılan Bilgi Notu'nda, konuya ilişkin geçmiş tarihli Kurul kararları ışığında, her iki halde de bayinin açık ve özgür iradesinin varlığının kabul edilebilir olduğu ve bahse konu dikey anlaşmaların 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5. maddesi çerçevesinde beş yıla kadar Tebliğ ile sağlanan grup muafiyetinden yararlanacağı değerlendirilmiştir.
- (11) Başvuru konusu istasyona ilişkin olarak, KAPLAN TİCARET ortağı Salih KAPLAN'ın 17.07.2015 tarihinde ölmesi sonucu bayilik sözleşmesi sona ermiş, taşınmaz ile ilgili kullanım ve işletme hakkının mirasçı eşi Hatice KAPLAN'a geçmesi ile birlikte 31.07.2015 tarihinde beş yıl süreli yeni bir bayilik anlaşması imzalanmıştır. Ancak bu hususlar, 05.08.2015 tarihli Kurul kararına ilişkin dosya kapsamında talep edilen bilgi ve belgelerin Kurum kayıtlarına intikal etmesinden sonra gerçekleşmiştir.
- (12) Bu doğrultuda dosya konusu dikey anlaşma incelendiğinde; 05.08.2015 tarih ve 15-33/476-MB sayılı Kurul kararında, BP ile KAPLAN TİCARET arasındaki dikey anlaşmanın önceki tarihli Kurul kararlarına uygun olarak uyarlandığının ve bu durumun Kuruma tevsik edildiğinin tespit edildiği, istasyona ilişkin son olarak 31.07.2015 tarihinden itibaren beş yıl süreli bayilik sözleşmesi akdedildiği görülmektedir. Ancak bu durumun 05.08.2015 tarihli Kurul kararında yapılan ve söz konusu dikey ilişkinin 2002/2 sayılı Tebliğ ile tanınan grup muafiyetinden halen faydalandığı yönündeki değerlendirmeyi değiştirmedeği kanaati oluşmuştur. Zira taşınmaz ile ilgili kullanım ve işletme hakkının mirasçı Hatice KAPLAN'a geçmesi nedeniyle 31.07.2015 tarihinde yapılan yeni bayilik anlaşmasıyla dosya kapsamındaki bilgi ve belgeler çerçevesinde taraflar arasında yeni bir dikey ilişkinin tesis edildiği anlaşıldığından, söz konusu dikey anlaşmanın bu tarihten itibaren 2002/2 sayılı Tebliğ ile tanınan grup muafiyetinden yararlandığı sonucuna ulaşılmıştır.

J. SONUÇ

- (13) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre; 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca şikayetin reddi ile soruşturma açılmamasına OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.